

Det er saaledes sat ind i Paragraffen ifølge enstemmig Beslutning af Fællesudvalget, fordi man mente, at det var gavnligt, at Kommunalbestyrelserne her stod lidt frit, og Skolekommissionen ligeledes stod lidt frit for at kunne afhjælpe den Trang, som var fremme paa visse Steder. Noget lignende finder Sted for Landets Vedkommende. For Landets Vedkommende er der ogsaa Fag, der ere stillede frit til Optagelse paa Undervisningsplanen, saaledes Naturkundskab, Sløjd og Gymnastik for Piger. Endelig er der indført den Bestemmelse, at Læremidlerne i Skolen skulle være fri, det vil sige, at Kommunen skal betale Læremidlerne i Skolen for de fattige Forældres Børn, ikke alene dem, de bruge i Skolen, men ogsaa dem, de bruge i Hjemmet. Det er, mener jeg, en lille Bestemmelse, som kan have sin store Betydning for Smaafoft her i Landet, hvis deres Børn ikke skulle komme til at staa tilbage for mere velhavende Folks Børn, som jo ogsaa komme i Folkestolen. Endvidere er der i samme Afsnit om Undervisningens Ordning og Omfang en § 14, som tager Sigte paa de særlige Forhold i Vestjylland. Det tror jeg allerede er blevet nævnt ved Forelæggelsen, hvorfor jeg ikke skal opholde mig videre derved; men det har sin Betydning for den nævnte Egn, hvor Forholdene ere ganske særlige. — Det tredje Afsnit om Tilfyn og Lærertalbedelse skal jeg ikke dvæle videre ved her, da jeg ved Forelæggelsen af dette Lovforslag omtalte baade den udvidede Skolekommission og Raldelsesmaaden særligt; men om det fjerde Afsnit, der handler om Lærernes Løn, ønsker jeg at gøre nogle Bemærkninger. Lærernes Lønningsvilkårene i Lovforslaget ordnede paa den Maade, at Begyndelsesløningerne skulle udbetales af Kommunerne, medens Alderstillæg, Ejensstetillæg skulle udbetales af Statskassen. Helt denne Ordning af Lønningspørgsmaalet, der fandt Tilslutning i dette høje Ting i Hjør ligesom ogsaa i det andet Ting, er sikkert en fortrinlig Ordning, ikke alene i Henseende til selve Lønningsvæsenet, men ogsaa i Henseende til Befordringsvæsenet, om jeg saa maa sige, det vil sige med Hensyn til Raldelsespørgsmaalet, idet Lærerne for Fremtiden, naar de saa deres Alderstillæg, ikke behøve at søge sig fristede til saa stærkt som nu at søge Befordring. Kommunen udbetaler altsaa Begyndelsesløningerne, og de ere jo ikke særlig store; som ærede Medlemmer ville have lagt Mærke til, drejer det sig jo væsentligst om 6—700 Kr. Jordlodderne blive bestaaende som nu, med mindre Kommunerne og vedkommende Lærere ønske om at saa dem solgte. Kun hvor Jord-

lodderne ligge i længere Afstand fra Skolen, nemlig over 1,000 Alen, kan Læreren fordrø dem bortsolgte; ellers maa Læreren fremdeles have Jordlodden, hvad jeg ogsaa i Birkelighed tror er det helbigste for Læreren; derom kan der jo være forskellige Meninger og er ogsaa forskellige Meninger. Jordloddens Indtægt saavel som Offer- og Accidensindtægten fradrages i den faste Løn fra Kommunens Side, de øvrige Indtægter falde fra Statskassen, og her skal jeg da give en kort Redegørelse for, hvorledes de ca. 1½ Million Kr. yderligere Tilskud fra Statskassen finde deres Anvendelse. Jeg tror, der er adskillige Mennesker her i Landet, som have ment, at alle disse 1½ Million Kr. gik til Lønningsforhøjelse, men det er aldeles ikke Tilfældet. Af de 1,490,000 Kr., som det forhøjede Statsbidrag andrager, anvendes circa — ganske bestemt kan jeg ikke sige det, thi der fandt forskellige Vædringer Sted under Lovens Behandling — 160,000 Kr. til Købstadlærernes Lønning, og circa 450,000 Kr. til Landsbylærernes Lønning, medens circa 18,000 Kr. blive til Beparelse for Købstadkommunerne, og circa 404,000 Kr. til Beparelse for Landkommunerne. Disse Summer ville bepæres paa Landkommunernes nuværende Udgifter til Skolevæsenet; men naar der skal oprettes ny Skoler, saa de atter ny Udgifter. 170,000 Kr. er Tilskud til Kjøbenhavns Kommune og 40,000 Kr. Tilskud til Skolefondene, der slippe 40,000 Kr. billigere efter dette Forslag, idet de slippe for de nuværende Alderstillæg; men man maa saa heller ikke være blind for, at de forhøjede Udgifter til Pensioner atter ville sluge de 40,000 i Tidens Løb. Til Skolefondene kommer der et ekstraordinært Tilskud paa 200,000, der ifølge § 31 anvendes til Bygninger, saaledes at Staten betaler Halvdelen af Forrentningen og Afdragene af Byggesaanene; disse maa dog ikke være over 15,000 Kr., naar Staten skal betale Bidrag dertil. Derved saa de Kommuner, der blive nødt til at bygge ifølge denne Lov, en Hjælp af Statskassen dertil, og de Kommuner, der komme til at udvide deres Skolevæsen efter denne Lov og ikke selv have Midler dertil, kunne ogsaa gennem disse Pengesaa særlig Hjælp fra Statskassen. Der vil endelig blive udbetalt et mindre Beløb paa ca. 20,000 Kr. til Biskoler og Bogeskoler samt ca. 35,000 Kr. til Frikskolerne. Ganske nøjagtige ere disse Tal ikke; men dog saa omtrent rigtige, at man godt kan regne med dem her. Af de 1½ Mill. Kr., som Statskassen yderligere skal tilskyde til Skolevæsenet efter denne Lov, gaa altsaa ca. 600,000 til Lønningsforbedringer, medens